

SETMANARI HUMORÍSTICH, POPULAR Y CATALÁ DE BONA MENA

DESLIGAT DE TOT PARTIT POLÍTICH

SORTIRA CADA DIVENDRES

Se trobará en tots los kioscos de la Rambla y demás llocs de venda de periódichs

Encàrrechs y correspondencia: Carrer de Barbarà, núm. 16 bis, entressol porta 1.^a

Número solt, 5 céntims. — Suscripció per un any, 3 pessetas.

SUMARI: Text: De tot arreu.—La mort del Monjo, (poesia) per *En Toni sense por*.—Rondalla.—A un ateu, (poesia) per *Angelet de l' satàlia*.—Batxillerías, per *A. Rob.*—Declaracions, (poesia) per *Gilaber*.—¡A fora tothom! per *S. Abó*.—Cantars.—«Me la han ben fregida», per *Doctor Barretineta*.—La truita de la Xiriga.—Cada cosa al seu punt, (poesia) per *S. C. y S.*—A la vora del foc.—Trenca-closcas.—Correspondencia.

LA ENSARRONADA DEL SIGLE

Aquest manu distreu al pobre pagés fentli veure que la gent d' iglesia tenen la culpa de tot: mentres tant los de la colla li birlan los cuartos, la fé y fins la dona.

¡Ah poble! fins quan te dexarás ensarronar?

DE TOT ARREU

Lo Senyor Bisbe de Barcelona celebrà la dia-
da del seu sant donant una abundanta almoyna
de 3.000 bonos equivalent cada un á tres lliuras
de pá, una tersa de carn y una lliura de arros.

Un diari de París publica una circular confi-
dencial dirigida als delegats secrets del directo-
ri masónich per Adriá Lemmi, que diu:

«Quan la societat dels homes lliures se cons-
titueixi, un dels actes de salut pública serà
arrebassar tota classe de bens als ministres de
la superstició, frares y monjas, familia de parás-
sits. Aquesta espropiació tant equitativa está á
punt de portarse á cap en las nacions ahont ha
entrat la llum.»

A pesar d' aixó hi há qui gosa sostenir encare
que la masoneria es una institució humani-
taria.

No sé perquè al llegir aquestos titols d' hu-
manitat, fraternitat, progrés, moralitat, etc.,
tant posats sempre en boca d' aquella infame
secta, nos vé á la memoria tots los llitrocinis
consumats al crit de ¡visca la llibertat! fins lo
mitjot arremblat per en Lasarte, Laribal y Com-
panyia, á las costellas dels accionistas de *La
Salvadora* segons nos contá la gent de *La Cam-
pana*.

Un catedràtich de la Universitat de Módena,
que es juheu, s' ha negat á contribuir á la subs-
cripció oberta pera oferir una corona á la memo-
ria del gran Torquato Tasso, dihent que era un
poeta clerical molt antipátich.

Com se veu lo fanatisme no es patrimoni dels
católichs, com prenen los impíos.

Ja nos feicitariam que molts cristians al ésser
solicitats pera cooperar á certas ofrenas y á cer-
tas publicacions fessin una resposta en conse-
cuencia á las doctrinas que professan.

L' emperador de Rusia ha escrit á Lleó XIII
prometentli dispensar sa protecció als Semina-
ris Católichs de Polonia.

Es una prova de la cordialitat de relacions
que hi há entre Rusia y lo Vaticá.

Lo tribunal de segona instancia de Toulouse
ha condemnat als diaris socialistas que escita-
ren los obrers á la huelga de Carmaux, á pagar
15.000 franchs al propietari de la fàbrica de vi-
dre, perjudicat per la propaganda inicua de
aquells paperots.

Lo Governador civil de Barcelona ha multat
ab 10 duros al duenyo de la *claveguera editorial
campanera* per unas porquerías que havia tirat
al carrer en forma d' indignes caricaturas. Per
nostre part si lo billet de 10 duros no fós suficient
pera tapar la boca d' aquell clavegueró, tenim un
diari de Cuba, molt gran y de paper fort, y que
entre altres cosas explica los dos atachs de que
fou objecte lo poblat de Cristo, durant la pre-
sent insurrecció.

En un d' ells, mentres los vehins se defensavan
heróicament, lo Rector anava de trinxera en
trinxera recullint los ferits. Ne trová un que pel
seu estat necessitava aussilis especials; se 'l ca-
rregá á coll fins á la Rectoria, li cedi son llit y
allí li feu la primera cura. Torná á la trinxera y
se 'n portá un altre ferit, mes aquest se li morí
en sos braços ans d' arribar á casa. Quan l' ene-
mich s' hagué retirat, lo capellá enterrá lo di-
funt, però com la caixa no podia ser forrada
perque no hi havia panyo, lo capellá la forrá ab
la sotana que portava.

Passaren després nostres pobressoldats anant
y venint á marxas forçadas, y lo bon sacerdot
cuydá á casa seva los que caygueren victimas
de la febre groga, gastántse tots los estalvis que
tenia, fins dar lo calsat que portava qui sab si
á n' algun fill ó un germá dels que llegirán
aquest numero?

Un dia los vehins del poble, arruinats y plens
de desconhort, contemplaren llur Rector anant
á celebrar Missa descalç, porque la nit anterior
havia dat l' últim parell de sabatas.

Ha mort l' il-lustrat y virtuos Sacerdot Comte
de Werswitz, jefe de la missió enviada pera soco-
rrer als presoners italians que 's trovan en po-
der del Negus Menelik. Ha sucumbit baix los ar-
dors del sol d' Africa, senyalant 50° á la sombra.
Ab tot y no trovarse molt bé celebrá Missa, y
poch despres tingueren que portarlo á pés de
braços á una tenda de campana dins la cual
morí abruzat per aquella atmósfera en el cami
de Gibuhí, prop dels 2.000 soldats pels quals se
sacrificava, y que no pogué confortar ab son alé
de mártir. Efectivament no recorda aquest sa-
crifici aquells altres que feren en altre temps los
Mercenaris y Trinitaris, oferint llur vida per la
redempció dels catius?

L' arcalde socialista de Rhodéz (Fransa) ha
donat una mostra de sentit comú, reunint, inme-
diatament de mort lo Sr. Bisbe Cardenal Buret,
l' Ayuntamiento y proposant que ab motiu de la
mort d' aquell insigne Prelat, la festa del 14 de
Juliol se trasladés al dia 4 de Septiembre.

Just tribut rendit á lo memoria d' un varó rec-
te é il-lustrat qui ha mort pobre, ab tot y haber
manejat molts milions.

Als qui acusen de ignorants als frares, los hi
recomaném los següents datos que publicá un
periódich francés, *La France Libre*:

Dos monjos Oden y Meniro, inventaren l' alfa-
bet. Altre monjo, Gesbert, Papa, introduhí 'ls nú-
meros arábichs. Altre monjo, Albert de Sajonia,
inventá 'ls aereostátichs abans que Mongolfier.
Albert lo Gran ideá la brúxula y Albert d' Aytri,
la vá aplicar á la direcció dels barcos. Lo monjo
Despina inventá las ulleras, y 'l Papa Silvestre
II los rellotjes de rodes. Sant Bonaventura
fixá, fá sis sigles, la unitat de les forces físiques,
y 'l monjo Beda explicá las mareas, ensemps
que 'ls monjos Luna y Becaria inventaren las
lleys de la electricitat. Lo frare Barvanti inventá
los frens de las locomotoras; lo monjo Magnau
lo microscopi; y 'l gas, dos jesuitas.

LA MORT DEL MONJO

Del monastir las campanas
llensantse al vol;
ab veu trista y melangiosa
toean á morts.

Aquest matí á punt d' aubada
l' últim sospir;
llensá un monjo en pobre cambra
del monestir.

Los monjos, ab las campanas
juntan la veu;
y llurs acorts armoniosos
pujan al cel.

Pujan al cel; ab los cántichs
que desde 'l bosch:
deixa anar trist y planyentse,
lo rossinyol.

Poch després quatre el portavan
al cementir;
semblant sa cara hermós lliri
del mes d' Abril.

Lliri; que al punt lo soterran
quatre ó sis palms;
que la terra tot ho amaga
lo lliri, y el fanch.

Y mentrestant las campanas
llensantse al vol,
ab veu trista melangiosa
tocan á morts.

EN TONI SENSE POR.

RONDALLA

ETAQUÍ que hi havia un pare que tenia
dos fills; com no tenia hisendas sinó pi-
nyons y molt groguets, ne feu duas parts
iguals y estant ja per morir los cridá,
un á cada cantó de llit, y 'ls hi diu. Mireu, noys,
jo m' en vaig, vos deixo tots dos arreglats, si te-
niu enteniment no vos mancará pá; no malgas-
teu, empró tampoch vos oblideu dels pobres.

Lo noy més gran quan se veu amo de tants
xinxons ¡tira pexet!, diu, ja 'ns divertirem, y á
fé que ho feu de debó; ab companys y compa-
nyas s' ho gastá tot quedant pelat com una rata,
tant, que lingué pera menjar, necessitat de posar-
se de meritori guanyant una miseria.

Lo xiquet quan se veu amo de tants diners diu:
Lo meu pare digué no vos oblideu dels pobres,
axó m' agrada.

Y pera possarho en práctica s' uniren uns
cuants companys del seu modo de pensar,
aixecan un convent ab renta assegurada,
de lo seu, ben seu, y vivint ells molt pobre-
ment tot lo demás es per alimentar als que tenen
fam.

Passat un temps lo més gran envejós y frisós
crida á ne 'ls companys y companyas 'ls hi diu:
Amichs meus, nosaltres ja no 'ns la podém axe-
llar com abans per falta de quartos y aquí teniu
aquets bergants de frares que no sols s' afartan,
sinó que fins los en sobra per afartar n' als altres,

aixó no pot durar, convé abraonarhi al mateix
pobre quealimentan, dientli, que si be'shi donan
quelcom, molt més es lo que 'ls resta y..... des-
prés lo negoci serà pera nosaltres.

Tal dit tal fet, ab lo rum rum que feren y ab
las garrofas que contaren, fou cremat lo con-
vent, assassinat son pobre germá y quedaren
sense pá los qui tenian fam.

Are en cambi allí ahont s' alimentava 'l pobre,
hi há una gran fonda, l' amo n' es molt rich y
covert més barato es de duro

Bernat, Bernat endevina qui t' ha tocat.

A UN ATEU

Puja un jorn á trench d' aubada
d' una montanya elevada
á la cima,

y des d' aquella miranda
exten á una v altre banda
la teva vista.

Veurás lo s l ab grandesa
com bola de foch encesa
aixecarse.

y com sos ra xs d' or envía
igual á la humil falsia
que al alt arbre.

Veurás també lo cel blau
que dels homs justos palau
té de serne,

y quedarás admirat,
al veure sa imensitat
y sa bellesa.

Veurás també á tos peus,
la terra ab los seus conreus
rius y pobles,

y un xich més enllá la mar
qual terme volguer trobar
no cal que probis.

Pensa allavors que 'n la terra
á la plana y á la serra
molts sers viuhen,

y á més que la mar estensa
una multitud inmensa
de peixos cria.

En l' home pensa després
que lo ser més perfect es
que cap altre,

que sent lliure en son obrá
digne ell mateix se fá
de premi ó cástich.

Y preguntat á las horas
¿obras tan encantadoras
qui pot ferlas?

¿un home de molta ciencia?
Y 't responderá la conciencia
may aixó cregas.

Llavors torna á preguntarte
¿Doncas qui pogué criarte
hermós astre?

Y ¿qui vostre autor sería
bella terra, mar bravia
y sers d' una y altre?

Y un ser omnipotent
sabi infinitament
te dirá la conciencia,

y aquest sápigas ateu
que no es altre que 'l bon Deu
del que negas la existencia.

ANGELET DE LA SATÀLIA

BATXILLERIAS

DEVANT de Betlehem se veu molta gent
fent rotllo.

—¿Que es tanta gent?

—¿Que hi há hagut alguna desgracia?

—Ha passat corrent com un dimoni.

—¿Algún cotxe ha aixafat una criatura?

—No 'l atraparán pas.

—Jo ho castigaria molt: si 'l que pot ferho se
en cuidés, no passarian tantas desgracias. Ahir
mateix... un vell...

—¿Que diu que hi há?

—Jo no hi vist res, pero dihuen que un carro
ha passat sobre d' un vell.

—Y ¿ahont es ara?

—Fugia escalas amunt.

—¿Lo carro?

—Y qui ha parlat de carro?

—Será 'l vell...

—Donchs no s' haurá fet gaire mal...

—Jo no hi vist res; però diu que tenia las dents
clavadas á la cama.

—¿Las dents?

—¿Que es aixó, senyora?

—Sembla que un vell pujant la escala ha caigut

s'ha trencat las dents... y se las haurá clavat á las camas.
 —Ay, pobre home! y s'ha fet mal á la cara ó al cap?
 —Paso, senyors, paso: no veu que soy d'auto-
 ritat.
 —Ara bé! jara bé!...
 —Agafeulo! jagafeulo!
 —Reyna santíssima!!!... lladres...
 —Ja 'i tenen!
 —Be, però qu'ha sigut tot aixó.
 —Parece que passaba un gós y ha mossegado un gat que tomaba la fresca á la puerta del plats y el gat ha ido á refugiarse á la escaleta del davant, y no lo podian fer tornar á casa; pero fent uso del arma he dominat el conflicto, porque el gat parecia un dimoni...
 —Ah!!! haaaaa!!!!

A. ROB.

DECLARACIONS

Á UNA AMIGA

Las noyas molt vanitosas,
 Comediantas, faroleras,
 Que per tot son tafaneras
 Y van sempre capritxosas
 Per enganyar als babaus,
 Francisqueta dels ulls blaus
 No m'agradan, no m'agradan.

Las que van enfarinadas,
 Que sempre son al mirall,
 Poch amigas del treball
 Y en lo vestit extremadas
 Fentse de la moda esclaus,
 Francisqueta dels ulls blaus
 No m'agradan, no m'agradan.

Las que durant lo sant día
 No fan més que retallá,
 A aquell y al de més enllá
 Y tenen folla alegría
 Per anarsen als saraus,
 Francisqueta dels ulls blaus
 No m'agradan, no m'agradan.

Las que son molt pescateras,
 Las que tenen tan orgull,
 Los que miran de reull,
 Y las que de batxilleras,
 Tenen tans mérits y graus,
 Francisqueta dels ulls blaus
 No m'agradan, no m'agradan.

Sols m'agrada á mi una noya
 Que sigui en tot carinyosa,
 Molt atenta, virtuosa,
 Y brillat com una joya;
 Y á mes de ser bonicoya,
 Siga amable y laboriosa
 Com ara tú,

GILABER.

que no s'hi está be.....; pero es tant aprop de Barcelona.....
 Ell diu que per aixó mateix li agrada, que no es gasta ab carril y pot venir á la feyna cada dia.
 Res..... rampells... Jo ja li dich: ¿qué no veus, en Sánchez? Viu replá per replá á la mateixa escala, que prou sabem per la finestra de la cuina quants cigrons tiran á la olla cada dia (y no 'ls ho envejo). Vull dir que com á guanyar, no la ballan grassa. No será molt lo que li donguin á la Aduana ó que se jo ahont está empleyat, y en té sis de pelits que cabrian dintre un cove d'anar al safreig. Donchs bueno; arriba l'estiu, demana llicencia y s'en va lluny, allí ahont va la senyoralla de Madrid, ab tota la familia.
 ¿Qué n'hi sembla? ¿Per qué no ho podem fer nosaltres? ¿Perqué estás tant ensopit, vaig dirli un dia, que no 't saps moure del camp d'en Grassot?

—Y ¿qué li va dir ell?
 —¡Ay filleta! si 'm descuido, 'm pega. ¡Com se va enfadar!
 «¿Qué t'has pensat, diu, que m'hi vegut lo enteniment com aquell castellá, que no té cinch céntims pera sucre candi quan la canalla li tús, y s'empenya 'ls ilensols per anar als toros? ¿Qué te pensas que vull que m'afrontin pel carrer, diu, si estiro 'l bras, més que la màniga y omplo 'l barri d'inglesos? Si 'ls altres gastan lo que no tenen, d'aquets misteris, ni 'n sé, ni 'n vull saber res. Grat y gracias, diu, que trayentnosho de la boca, si á má ha vingut, hem tingut sempre á la calaixera una poma per la set, perque no 'ns agafi desprevinguts una desgracia ni vuy que 'm portin al hospital si 'm poso malalt ni al hospici quant no pugui travallar, diu.....» Cregui que no vaig saber que contestarli.
 —Com que la rahó li sobra.
 —Aixó li dich á vosté perque es de confiansa y no surtirá d'aquí.
 —¡Vol callar!
 —Perque si 'l meu marit sabia.....
 —Fugi, dona, no 'm fassi tan poch favor. Y la torre ¿fa temps que la tenen?
 —Veurá. Quan lo meu marit va cobrar la llegitima, va acensar lo terreno y comensar las obras; pero després ¡ay filla! semblava la obra de la Seu. Un any una paret, després paravan, y aixís fins fará dos anys per San Miquel que la varem estrenar..... Jo may me la veyá feta. Quan veyá aquellas paradas tant llargas, ja me ho hauria venut tot; pero 'l marit es tan perfidiós.....
 —Donchs, miri: Si 'l de casa 's deixés de casinos y de..... y volgués fer com lo de vosté, cregui que 'ns donaria la alegría del sigle.
 ¿Se pensa que es poch, poder dir aquesta casa es meva, y aquí hi tinch un hortet ab quatre flors y herbas medicinals y un parell de gallinetas, dos parellas de coloms, algun cunillot..... vaja que sembla que m'hi trovo. Y alló de serne l'amó, que si clavo un clau sé que ningú me 'l treurá, y si una porta 'ns fá nosa la trech y la tiro al foch, y si un embá 'm destorba 'l tiro á terra ¡digui si no es una delicia....!
 —¿Qué cridan? ¿Lo diari de la tarde? Ja deu ésser tart. Estiga boneta.
 —Passiho be: m'hi alegrat de véurela.

S. ABÓ.

la de 'n Llepa-crestas, en que un manobre taul que 's preparava per esmorsar un cióvil, es enganyat pels seus companys, que en lloch de fregirli la arengada se li menjan; al adonarsen diu ell: «me la han ben fregida»; la d' Un Barrati-naire de V. en que 'l cas passa entre 'ls colonisadors d'una isla salvatge; la de 'n Xucla-nap-y-col, que fa victimas á dos pastors; la de P. M. que ho explica á una colla d'arrosaires; la de Un Fadri d'un poble, que ho refereix á tres estudiants de Cervera que tornan al poble y engan-nyan á una hostalera; la de 'n J. F. G. que posa lo cas entre uns pastors y un menjador afamat; la d' Un vehí de la Satalia, que explica com ho digué la Quima, després que per una distracció seva 'l gat se li habia menjat uns talls de llus que tenia pera fregir; la de 'n R. N. y O., segons qui un poeta famélich que buscant la inspiració, ensopega ab un moro que 's fregia l'esmorsar; 'l ja fugir y 'ls dos diuen la frase, l'un trobant lo esmorsá molt bo y l'altre dolentse d'haberlo perdut; la de 'n Embromat' Nas d'an, Reblát, L'encenalls, Un d'Aquells, Un cantaire, En xafarranxo, L'Trompet, Pesca Truitas, T. I. P., Un cubano, L'oxollador, etc., etc., etc.
 Alguns casi be 's pot creure que s'han cregut que la crida era anunciant un concurs de mala lletra: y com que no hi há tal..... al cove.
 D'entre las d'assunto diferent aquí 'n va una mostra.

EXPLICACIÓ

Jo vos dich que vé d'ahon vol y vol dir lo que á dir vé si algu la troba bunyol que ho pensi y mediti be.

M. A. J.

Fregirli vé de fregir; fregir es un modo de coure; no se cou res sense escalfor; la escalfor ó ve del sol ó del foch; lo foch se pot fer ab llenya, ab carbó, ab paper, ab mistos, ab roba, ab fusta, ab..... ab llenya, ab..... ja la he fregida per que no me 'n sé sortir.

SETRILL.

L'senyór Pau, á qui habian envellit los anys y la avaricia, cada any matava 'l porch á Gracia y l'entraba de mica en mica á Barcelona pera no pagar los drets de consum: un dia anava tot encarcerat, ab un carrich casi be firs als peus y una de las pencas de cansalada á la esquena; tot lo seu neguit era que no li sortís per dessota y tant y tant la va empenyar amunt que al passar per la caseta dels burts lo van detenir..... si no porto res! la penca li sortia dos dits per sobre 'l coll del carrich! ¡aquesta si que la he ben fregida! va dir ell per tota resposta.

AGRACIAT V. P.

Me vaix ficá en un negoci y no tenia diners que pera ferlo contava ab los diners dels demés si sempre á plassos comprava y á plasso també venia may ningú 's va recordar de pagá lo que 'm debía are si que puch ben dir á mi me la han ben fregida.

P. GUIP.

Es frase que explica lo que no sembla; y ensenya tot lo que diu; fé entendre sense dir y dient precisament al revés de lo que 's proposa. escau á lo que li convé; d'aixó es que vingui de allá ahont cuansevol se empenyi que vingui y vol dir que á qui la llensa l'han ben atrapat.

PREMI

Molt estimat Director, la seva «Crida» he llegit y volguent se 'l guanyador tot febrós y ab gran neguit faig aixó, per guanyar... alló.

Per mi tot son alegrías, tot me marxa vent en popa, escrich odas y elegias per guanyar ans dels deu días lo promés, si la sort topa.

¡Ah! si jo logro aquell premi; reto ja á 'n en Norriumay Rata-sabia y Dolemi, s'en fi, vaja, á tot lo gremi.

Exploto la meva mina, gasto sellos y paper y ab expresió clara, fina... No 'm cap á la barretina. ¡Si jo guanyarla pogués! Me penso se 'l guanyador, corrent, prompte, deseguida y am tant senyor Director que si acás no guanyo jó... me la haurá ben bé fregida.

DOCTOR BARRETINETA

(Seguirá.)

IA FORA TOTHOM!

QUAN s'en van, vostés?
 —Si pogués, avuy mateix. Fa una calor que no 's pot viure, jo crech qu'ens escalivarém com los pebrots.
 —Ja pot dirho; y lo més trist es que 'ns acosen al sol, segons diu lo meu marit. ¿No repara que 's veu més gros?
 —Qui, lo seu marit?
 —No, dona, lo sol?
 —Vegi, no m'hi habia infundat; pero ara que vosté ho diu, reparo que se sent més calor que mes passat.
 —Oh! y més que l'any passat per aquest temps; y cada any fará més calor fins que ¡pata-pum! lo mon caurá de plé á plé al mitg del sol, ¡adeussiau tot.
 —Si fos com vosté ho conta sense dinar me 'nitaria de Barcelona; però s'han d'arreglar tanes cosas.....
 —Qué van molt lluny?
 —Ca, á Gracia. ¿Sab lo camp d'en Grassot?
 —El home de casa hi va acensar un cos y allí hi va entrar una caseta.
 —Y d'aixó en diu anar á fora?
 —Es lo que jo li dich. Si val més lo tras-
 —¿que dona que no pas se guanya ab lo altre.
 —Peró ¿que hi fará, si es rampellut? Está més content de la torra que un gos ab un os.
 —Eyl fora quitarli si digués que no es bufona y

CANTARS

Lo calderer, fá paellas;
 lo fuster, portas y banchs;
 y 'l masó que 'ns ensarrona,
 lo negre ho fá veure blanch.

Lleno de inmensa tristeza
 Se encuentra mi corazón,
 porque la meva butxaca
 días há que porta d.l.

«ME LA HAN BEN FREGIDA»

De que vé?
 Qué vol dir?

LA crida hi han respost una verdadera pluja de cartas y cartetas, solucions de tota mena, intens y fins ensaix de resposta, dominant més, contra lo que sol succehir, las en prosa, que las en vers.
 N'hi há una bona pila (en prosa y vers) ab lo mateix argument; valga per exemple, demostra,

LA TRUITA DE LA XIRIGA

No sé si es arribada á Barcelona la fama d'aquesta truita.
Hi há en la vila de Torres de Segre, un carrer lo més poétich que imaginar se pot.

Es lo carrer anomenat de La Vall; un carrer en mitx del que hi baixa tranquila una céquia á manera de mans riuet, que va á pagar son tribut al caudalós Sicuris. De tan en tan uns pontets que 'l travessen facilitan als morados ditxosos, lo transit d'una banda á la altra de carrer.

Puig be; en aquest felix carrer hi habitan uns vehins cual casa té per nom Xiriga, encar viuen los fills descendents de las personas de aquesta historieta.

No esperen un desenllac fantástich com lo de la major part de las rondallas y tradicions que per aquí 's publican; es sencill, y sols lo contem convenuts de que ningú 'n parlará.

Donchs be; en aquesta bona casa hi vivía una dona que sempre tingué la desgracia de que li surtissen las truitas esgarradas.

Per fi, arribá un día d'aquestos que 's diuen de bona estrella. La mestressa tingué l' alegría de veure que había fet una truita rosseta, bonica... del color dels cabells dels àngels: No pogueu contindres lo goig. La presentá á la taula al seu marit mes veientla tant bonica exclamá: Guardem-la per demá que 'm sab greu d' encetarla.

La ensenyá á tots los parents y coneguts; tots la alabavan, y en mitx de tants elogis crexia son orgull culinari. Si hi disfrutava mostrantla á tots! com més la mirava més li semblava augmentar en guapesa; fins li dolia de que no fos incorruptible, s' aconhortava á perdre sa part si se quedava per sempre en aquell estat. Lo seu marit li deya:

Mira; nos la hem de menjar aquesta nit sense passar més, però ella sempre contestava: ¡si ne es tant de bonica! per res la daría....

Mes ¡ay! que no pensá que aquell color ros, debía ésser suplert per un altre..... á sa sabor debía seguir-la la agror de la corrupció.....

Tot lo material se descompon y tocava, llavors, la tanda á la hermosa truita.

Guardantla sempre per demá, lo pobre marit se consumia, fins que, veient que ja no era bona la etsiba per la finestra, fent cap á la Vall.

Figúrintse lo disgust de la autora que s' había imaginat haber fet una obra immortal.

Y per més que no ho siguié la truita, ho fou son nom y lo de la cuynera que, desde llavors, es conegut y famós per tot aquest encontorn, hont guardem, encare, sencera la historia de La Truita de la Xiriga.

CADA COSA AL SEU PUNT

Deya un col-leccionador
De revistas, setmanaris,
Bisetmanals y diaris
De tots gustos y color.
—Los tinch tan ben col-locats,
Que per no orbar-me ab pressas,
Vaig ferhi fer unas pessas
Que son caixons numerats.
Tots á son departament
Son per si algú me 'ls demana
Y «La Esquella» y «La Campana»
Las tinch al número cent.—

S. C. y S.

A LA VORA DEL FOCH

Esop (ó qui vosté vulga) anava per un camí quan trová un viatjant que li preguntá quant temps estaria per arribar á tal poble. Esop li contestá: aneu caminant. Home, jo hos preguntó quant estaré. Aneu caminant, li replicá.—Deu ser boig va dir lo viatjant tot anantsen.

Quant va ser un tros endevant sentí que Esop li cridá: estareu una hora y mitja.—Ja me ho podia haver dit avans.—Com voliau que vos ho digués si no savia lo pas que portavau.

Un estudiant que no tenia un céntim y necessitava passar un riu, digué á n' el barquer.

—Bon home, no tinch diners pero si 'm passau en la barca, vos daré en cambi un concell que ne val molts.

—Entra, entra noy, y sia lo que Deu vulla.
Passá la barca y quan l' estudiant se vejé á la altre banda de riu, li digué:
—Lo concell que vos dono, bon home, es que si voleu viure del vostre treball, no passéu á ningú de franch com á mi.

Deu lo quart Sr. Meige, vinch pera consultarli una cosa molt estranya.

Figuris que fá molt temps que somio sempre lo mateix.

—Y que somia?

—Somio que viatjo per mar y que caich á la aygua y que m' aufego, y en aquest moment lo susto 'm desperta.

—La cosa té fácil cura; provi de dormir ab carbassas.

Un fulano trova á un seu amich, que anava ab un gech d' hivern tot hi sent á últims de Juliol, amb una calor que rostia.

—Peró noy, hont vas amb aquest gech ¿no tens calor?

—Calor prou, quartos per comprarme un gech d' istiu, mancan.

Un sastre acabat d' haber tallat la má á un pintor se presentá devant del Tribunal:

President.—Perqué vareu tallar la má al pintor Ramusa?

Acusat.—Ja veurá com la gent deya que tenia un tresor á la má, yo li vaig tallar, francament pera veurer si 'l trobava.

HISTORICH

Un pagés de la provincia de Lleida aná á Barcelona y com duya barretina y feya un xich lo talós, era l' objecte de las miradas de casi tothom. Ola sogre li digué un curiós; ¡ja heu venut los ruchs enguany? Si, senyor: lots menos aqueix. Lo bon barretinaire que no era gens tonto donava micus á quants feyan burla d' ell.

¡Masover! li cridá un que no tenia gran despaix, en sa botiga.

—Voleu llogarvos?

—Feyna busco, però ¿quin treball deuré fer?

—Poca cosa; sols matar las moscas d' aquesta botiga.

—No 'm desagrada 'l ofici però ¿guanyaré gayre?

—Cada día un nap, contestá 'l burleta, marxant com un llam á buscá 'ls demés dependents de la casa.

Lo bon pagés agarrá 'ls espolsadors y expresament feya molts muecas y gestos estranys mentras donava la seca garrotada á las moscas. Tots s' esclafian de riure. ¡Y quin home més animal! deyan fins la gent del carrer, y lo pagés brinco per aquí y salt per allá anava fent la comedia y acostantse dissimuladament al fadrí que 'l había llogat, li clavá un fort cop d' espolsadors al bell mitj del nas ahont hi había vist una mosca y sens parar y ab una llestesa admirable, clavá altre colp als vidres del aparador, fentne una trencadisa de mil dimontris. Ne voleu de crits dins de la botiga y de esclafits de riure en lo carrer! Al acte entrá á la botiga un municipal que per casualitat passava per allí y després d' ohit lo cas obligá al burleta á pagar lo duro al célebre jornaler qui als cinch minuts, se passejava molt tranquil per la Rambla, esperant ocasió oportuna pera donar micu pelat á quants de sa aymada barretina intentessin ferne burla.

TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Un y dos, es una fruita;
dos y tres, un animal;
Quarta inversa, un vegetal
que m' agrada molt ab truita;
dos y quint, lo qui s' allunya
per mar, pot saber lo que es
y el total un poble n' es,
de la hermosa Catalunya.

UN CANTAYRE

ENDEVINALLA

Qui no la veu, la veu; y qui la veu, no la veu.

RAMONET XICH.

A St POLS Y a
en Pera
en Pau
el Castellano
L L P R
Geroni
T T T Q
en
OL OL OL
D. D. D.

Rombo

.....
.....
.....
.....

1.^a ratlla; Consonant.—2.^a Nom de home.—3.^a Nom de dona.—4.^a Cantitat.—5.^a Vocal.

P. TRASI Y GALCERÁN

Geroglifich numérich

1 2 3 4 5 6 7 8 9	Nom d' home
4 2 3 1 5	Nom d' dona
1 2 3 4 7 2	Nom d' home
4 9 3 8 5 6 7	Nom d' home
4 2 3 9 6 7 8 2	Nom d' dona
4 5 6 1 5 8 4 7 2	Nom d' dona
2 1 5 3 7 4 2 8 2	Prenda de vestir
2 6 5 1 2 8 7 2	Regne d' Europa
4 5 4 7 6 7 2	Nom d' dona
1 9 8 7 4 2	Nom d' dona
1 2 4 5 9	Gran enemich d' Espanya
4 5 3 5 1 9 8 7 2	Festa

XIRIBIRICH.

Solucions als trenca-closcas del número antepassat

Rombo:

N
G O S
C A V A R
G A V E T A S
N O V E N A R I S
S A T A N A S
R A R A S
S I S
S

Acentigrafo: Llucia y Lluciá.

Geroglifich modernista: Presn sens atach.

CORRESPONDENCIA

Als trenca-cloquistas recomaném que fassin ben fets los números, que no n' equivoquin cap y que no se descuidin las solucions; aixó per estalviarnos feyna. No estraryin que publicuém ab retrás los treballs que rebém, perque no es pot dar l' abast. Tingan també present que no publicarem las que tingan algun nom ó la solució castellana. Y ara aném al detall.
—P. Lladó y O: Apliquis lo cuento, anirá lo demés.
—Angel Practich: publicarém alguna cosa.—Sursenti: No fa bon efecte la xarada.—Un Solgeciá: aprofitarem la tarjeta: lo jeroglifich es relliscós; y el numerich, castellá.—Juan Ferrer: aprofitarem un geroglifich.—Barretinaire: s' estima l' avís. En part está contestat, l' altre al cove.—Xiribirich: n' aprofitarem per quan cápiga.—Un Manresá: servirán dos.—L' Arcalde de ca 'l Cunill: veurém de publicarho.—Ril Ral, Danirá Estudiant, Noy de ca 'l Ricaxo, Pardal Novell, Un Lluís de Roda: anirá quelcom.—Meta Rabea, Lo Barberillo Sué: al cove.

Digali Cavingui: Insertarem la «Vora del Foch» y procuri no enviarnos rescalfat.—Una Cucurbita y Pardal Nobell y Camestortes: No va res.—Ramonet Xich: Una endevinalla, fa per casa.—Un fadrí d' un poble: Mirarem de complaurel.—Camestortes: No va prou be.—Aguell y Pica Tachas: No 'ns fa lo pes.—Joseph Os Ullada: Un altre día veurem de complaurel.—Un Manresá: Alguns del impossibles ya son vells.—F. V. y P.: A son cuadret li falta un xich de moviment.—Gilabert: Anirá.—Pepet del Cafè: Sa dedicatória nos ha plagutja que está ben pensada y ben escrita pero no la podém publicar puix la majoria de nostres lectors no sabarian ahon vá.—Un gatolí: Mirarem de complaurel una altre vegada, puix no tenim temps pera corretegir.—Un catedràtich retirat: Aprofitarem la major part de lo que envía.—Angel Ribas: Anirá.—Angel de la Satalia: Va sols una poesia.—Un pagés: Sa poesia se ressent un xiquet de la escassetat d' ayguas. Es massa axuta.—Jana: Procuri fer millor lletra que no tenim temps pera dexifrar trenca-closcas sense solució.—Camestortas.—No tot son versos lo que s' escriu en ratllas curtas. Dedicuis á la prosa que potser hi florirá.—Peret Xinxola: ¡Viva la gracia! sembla un andalús del Poble Sech.—Roman, Jeph, Anton Rifayre y altres eynas; No va, no va, no va.—Un olotí: La versificació pot anar, pero l' argument fa figa; per axó no 's desanimi, tal vegada un altre dia ensopegará la nota justa.—J. C. E.: Posarem aviat lo que 'ns envía.—J. C. y S.: Lo vers una mica reformat hi anirá. Un cantayre: La xarada be; lo vers es desigual, á trossos va molt bé y á trossos malament.—A. R. y J.: Es massa llarch lo seu monólech y no ens atrevim.—R. N. y O.: Lo mateix li dich.—A. Tous y Marsans: No 'l tenim y no 'ns en recordém.—Ramón Riera; Ho sentim y tan amichs com avants.

Imp. F. SANCHEZ, Arch Teatre, 16, primer.—Teléfono 1.190.—Barcelona.